

Na osnovu člana 22 Statuta Brčko distrikta BiH – preišeni tekst (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 2/10), Skupština Brčko distrikta BiH na 1. nastavku 12. redovne sjednice održanom 5. juna 2013. godine, donosi

OP U POLITIKU BRČKO DISTRIKTA BiH ZA PERIOD 2013. – 2016. GODINE

Skupština Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Skupština) je, u skladu sa svojim ovlaštenjima utvrđenim Konačnom arbitražnom odlukom, Statutom Brčko distrikta BiH i zakonima koje je donijela po ev od 8. marta 2000. godine, utvrdila Op u politiku Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Distrikt) za period 2013. – 2016. godine.

Skupština je u skladu s nadležnostima i ovlaštenjima Distrikta utvrdila Op u politiku u sljedećim oblastima: pozicija Distrikta u svjetlu Konačne arbitražne odluke, privreda, poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda, budžet, javna uprava, organizacija javnih preduzeća i fondova, zakonodavna aktivnost, borba protiv korupcije i kriminala, javna imovina, infrastruktura, urbanizam i stambena pitanja, obrazovanje, zdravstvena zaštita, socijalna zaštita, rad policije, javna bezbjednost, pravosuđe i služba pravne pomoći, revizija, zaštita okoliša, sport i kultura, pitanja boračke populacije, pitanja mjesnih zajednica, saradnja s vjerskim zajednicama, saradnja sa zajedničkim organima i entitetima BiH, saradnja sa EU i drugim međunarodnim institucijama i organizacijama, pitanja medija i informisanja, ljudska prava, rad i radno-pravni odnosi, turizam, omladinske i nevladine organizacije, zaštita potrošača.

I. POZICIJA DISTRIKTA U SVJETLU KONAČNE ARBITRAŽNE ODLUKE

Vlast i institucije Brčko distrikta BiH štite njegovu poziciju koja je određena Ustavom Bosne i Hercegovine i Konačnom arbitražnom odlukom.

Vlasti Distrikta su odgovorne da institucije Distrikta funkcionišu trajno i stabilno, kao i da ih učine efikasnijim kroz stalni proces prilagođavanja evropskim standardima.

Prihvatanje odredbi Konačne arbitražne odluke, koje kažu da Distrikt predstavlja kondominij dva entiteta pod direktnim suverenitetom države, predstavlja pravac u kome Distrikt jačati svoju ustavnu poziciju kroz saradnju s državom i entitetima po svim pitanjima koja su važna za Distrikt, ali i državu i entitete.

Skupština i Vlada Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Vlada), svjesne odgovornosti za funkcionisanje Distrikta, odlučile su da grade otvoreni dijalog i da na kompromisu rješavaju sva važna pitanja.

II. PRIVREDA

Skupština e od Gradona elnika i Vlade zahtijevati da sa ine analizu poslovnog ambijenta u Distriktu radi sagledavanja postoje ih uslova privre ivanja i konkurentnosti privrede. Vlada i Skupština e neprestano raditi na unapre enju poslovnog ambijenta radi ostvarenja zna ajnijeg privrednog razvoja, pove anja zaposlenosti i životnog standarda stanovnika Distrikta.

Vlada e održavati kontinuirani dijalog s poslovnom zajednicom s ciljem iznalaženja i stvaranja povoljnih uslova za razvoj privredne djelatnosti i otvaranje novih radnih mjesta. Pored toga, Vlada e uspostaviti program oštre borbe protiv sive ekonomije i poslovanja mimo zakonom propisanih normi.

Proizvodnja, poljoprivreda, gra evinarstvo, trgovina, usluge, saobra ajna i tehni ka infrastruktura, znanje i inovativnost imaju najzna ajniju ulogu u ekonomiji Distrikta. U okviru navedenog, industrija se može posebno posmatrati jer se kroz njen razvoj stvara i dobra perspektiva privrednog rasta. U industrijskoj proizvodnji posebno treba podsticati prehrambenu industriju i uvezivanje s poljoprivrednom djelatnoš u.

Kapitalne investicije e se staviti u funkciju kapitalnih projekata koji su odobreni u prethodnim kapitalnim budžetima. Vlada e revidirati sve podzakonske akte koji usporavaju ili ko e realizaciju kapitalnih projekata.

Rijeku Savu treba staviti u razvojnu funkciju u smislu stvaranja plovnosti kroz duži broj dana u godini što e omogu iti luci u Br kom da ima bolje privredne u inke. Distrikt e stvoriti uslove za uspostavljanje Kargo Logisti kog centra kroz bescarinske zone.

Vlada e analizirati efekte primjene Zakona o podsticanju privrednog razvoja u Distriktu te predložiti poboljšane podsticajne mehanizme koji e biti u funkciji stvaranja stimulativnog poslovnog ambijenta. Distrikt e nastaviti da budžetska sredstva usmjerava na na in koji e omogu iti privredi pristup jeftinijim finansijskim sredstvima, kao i pružanje olakšica fiskalnog i nefiskalnog karaktera. Vlada e uraditi analizu efekata primjene svih podsticajnih mjera i olakšica u oblasti privrede, predložiti rješenja za poboljšanje istih, ali i primjenu novih mjera. Vlada e, tako er, uspostaviti mehanizme za adekvatan monitoring kako bi se sprije ila bilo kakva zloupotreba ili nezakonitost.

Kroz efikasniju primjenu Zakona o koncesijama i Zakona o javno-privatnom partnerstvu u init e se novi privredni zamah. Posebno e se kroz primjenu Zakona o javno-privatnom partnerstvu pružiti mogu nost da se kroz saradnju s privatnim partnerima uz korištenje privatnog kapitala rješavaju infrastrukturni projekti koji su važni za Distrikt.

Vlada treba osmisliti politike i druge mjere koje e dovesti do održivog privrednog razvoja. Stvaranje povoljne poslovne klime radi privla enja doma ih i stranih privatnih investicija je od najve eg zna aja za ekonomski razvoj Distrikta i otvaranje novih radnih mjesta. Vlada e angažovati sve raspoložive resurse radi privla enja novih investicija.

III. POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDA

Polaze i od injenice da Distrikt ima relativno dobre prirodne uslove za razvoj poljoprivrede, kao i da njen uspješan razvoj u dobroj mjeri zavisi od ulaganja u ovu oblast, neophodno je da Vlada zna ajnu pažnju posveti stimulanju razvoja poljoprivrede aktiviranjem resursa koji u ovoj oblasti postoje. U budžetu je neophodno planirati više sredstava za podsticaj poljoprivredne proizvodnje kako bi se otvorili procesi oživljavanja sela, stvorili bolji uslovi za ruralni razvoj i ostanak mladih ljudi na selu. Kroz obezbje enje sredstava za kapitalna ulaganja u

poljoprivredi stvoriti se uslovi za njen intenzivniji razvoj. Reformski procesi uz reorganizaciju i modernizaciju poljoprivrednog i poljoprivredno-industrijskog sektora u Distriktu trebaju omogućiti održivi razvoj poljoprivredne proizvodnje. Skupština će insistirati na nastavku realizacije programa izdvajanja sredstava za podsticaj poljoprivredne proizvodnje, te sredstava za kapitalna ulaganja u poljoprivredi koja će biti korištena za razvoj poljoprivrede, jačanje poljoprivredne proizvodnje i revitalizaciju sela.

Potrebno je stvoriti adekvatnu zakonsku regulativu u procesu subvencionisanja poljoprivrede, uz uspostavljanje sistemskih podsticaja u poljoprivredi, pri čemu je naročito važno uspostaviti adekvatan sistem monitoringa u korištenju podsticaja.

Šume, kao važno prirodno bogatstvo Distrikta, potrebno je zaštititi od uništavanja i izgraditi strategiju za upravljanje šumama u pogledu pošumljavanja, održavanja i upotrebe šuma u svrhu razvoja drvne industrije, turizma, planinarenja i lova.

Pitanju snabdijevanja stanovništva vodom, kao i stavljanje vodoprivrede u funkciju privrednog razvoja, potrebno je posvetiti više pažnje. Sistemsko rješavanje pitanja snabdijevanja stanovnika Distrikta dovoljnom količinom kvalitetne vode kroz uspostavljanje odgovarajućih proizvodnih i transportnih kapaciteta će biti među u prioritetima Vlade. Realizacija započeto projekta uspostave mreže kanala koji će služiti za sprečavanje poplava, odnosno za navodnjavanje u vrijeme suše će značajno doprinijeti razvoju povrtlarstva, voćarstva i ratarstva. Pored toga, izgradnja sistema za zbrinjavanje otpadnih i padavinskih voda će svakako doprinijeti poboljšanju kvaliteta života u lokalnoj zajednici.

Riječ o bogatstvu je potrebno eksploatirati na odgovarajućim načinima i na in čemu je izuzetno važno uspostaviti efikasan i kvalitetan nadzor.

Vlada će izraditi studiju ekonomske opravdanosti uspostavljanja robnih rezervi.

IV. BUDŽET

Vlada će unaprijediti proces planiranja, donošenja i izvršavanja budžeta Distrikta kako bi ovaj važan resurs što više bio u funkciji razvoja i podizanja kvaliteta života građana Distrikta.

Skupština će blagovremeno da ocjenjuje realizaciju budžeta, uz posebnu analizu stepena realizacije budžeta kapitalnih potreba, kako bi se ostvarili svi utvrđeni prioriteti i postavljeni ciljevi.

U postupku izvještavanja o prihodima i rashodima budžeta potrebno je poštovati zakonske rokove s ciljem pravovremenog izvještavanja Skupštine o realizaciji budžeta, stanju raspoloživih sredstava i obaveza Distrikta.

Prilikom kreiranja, donošenja i realizacije budžeta voditi će se računa o aspektima fiskalnog kapaciteta i fiskalne održivosti.

V. JAVNA UPRAVA

Institucije Distrikta će uiniti sve da se javna uprava racionalizuje, depolitizuje i da postane efikasnija i odgovornija. Vlada će preduzeti sve pravne i organizacione aktivnosti koje će dovesti do toga da državni službenici i namještenici odgovaraju za svoj rad. Naročito će se preduzimati aktivnosti na sprečavanju pojave korupcije u javnoj upravi i uzimanja mita, uz snažno sankcionisanje pojave istih. Javna uprava se treba rasteretiti normi koje koče njenu efikasnost, a rad administracije treba uiniti javnim, transparentnim i građanima dostupnim.

Vlada će donijeti politike plata i novi zakonskih okvir kojim će se regulisati plate uz uspostavljanje adekvatnog sistema ocjenjivanja, nagrađivanja i kažnjavanja državnih službenika. Status državnih službenika će se uiniti jednakim, odnosno s jednakim dužnostima, pravima i obavezama. Direktore javnih ustanova i samostalnih institucija, koji su državni službenici, treba uvesti u sistem rotacije. Radi povećanja dostupnosti javne uprave građanima, potrebno je uiniti efikasnijim djelovanje Kancelarije za žalbe i pritužbe građana.

Proces zapošljavanja u Distriktu treba revidirati i uiniti efikasnijim kroz uspostavu drugačije organizacije Pododjeljenja za upravljanje ljudskim resursima i transformaciju Nezavisnog odbora za zapošljavanje, uz izgradnju transparentnih i nepristrasnih procedura odabira zaposlenih. Vlada će izraditi jedinstveni zakon o platama svih državnih službenika i namještenika kojim će se nagrađivanje zaposlenih definisati na ravnopravnoj osnovi uz poštovanje principa ista plata za isti posao. Politiku plata će morati pratiti sva javna preduzeća i fondovi u Distriktu i oni ne mogu samostalno određivati plate suprotno definisanoj politici. Racionalizovati će se javna potrošnja a provođenjem reforme javne uprave obezbijediti će se usklađenost sa potrebama građana i privrede.

VI. ORGANIZACIJA JAVNIH PREDUZEĆA I FONDOVA

Potrebno je unificirati način uspostavljanja, upravljanja i kontrole rada javnih preduzeća i fondova kroz metodologiju izbora upravnih i nadzornih odbora, kao i direktora, te definisati nadležnosti. Pri tome je posebno potrebno unificirati sistem nadzora i odgovornosti u javnim preduzećima i fondovima, kao i proces izvještavanja osnivača uključujući i obavezu izvještavanja o svim događajima značajnim za poslovanje.

Distrikt mora uspostaviti veći i efikasniji sistem nadzora nad radom javnih preduzeća i fondova, pri čemu se ista trebaju staviti u funkcije opće politike i razvoja Distrikta.

VII. ZAKONODAVNA AKTIVNOST

Vlada će pripremati i predlagati Skupštini na usvajanje zakonske propise za regulisanje oblasti koje nisu zakonski uređene, predlagati izmjene i dopune postojećih zakonskih propisa radi poboljšanja uređenja svih važnijih oblasti života i djelovanja, kao i radi usklađivanja zakonodavstva Distrikta s pravnom tekovinom Evropske unije (u daljnjem tekstu: EU).

Posebno je važno izvršiti analizu i donijeti poboljšana zakonska rješenja radi jačanja kontrolnih mehanizama, odnosno nadzorne uloge Skupštine u radu javnih preduzeća i fondova Distrikta, te rješenja koja će pomoći u borbi protiv kriminala i korupcije.

VIII. BORBA PROTIV KORUPCIJE I KRIMINALA

Distrikt, odnosno institucije Distrikta će preduzeti sve mjere i radnje s ciljem suzbijanja mita i korupcije, tj. uspostaviti će se nulti nivo tolerancije prema kriminalu, korupciji, mitu, ali i svim ostalim oblicima nezakonitih aktivnosti.

Skupština će se založiti za formiranje posebnog tijela za borbu protiv korupcije koje će se konstantno baviti ovim problemom. Sve institucije Distrikta će tijesno surađivati sa ovim tijelom

i bez odlaganja mu dati na raspolaganje sve informacije koje mogu pomoći u borbi protiv korupcije.

Sva izabrana i imenovana lica će odmah po preuzimanju mandata dostaviti Skupštini svoje imovinske kartone i redovno ih godišnje dostavljati Skupštini koja će iste dati javnosti na uvid.

Sve isplate grantova pravnim i fizičkim licima moraju biti dostupne na web-stranicama institucija koje ih dodjeljuju, uključujući i javna preduzeća i fondove, sa podacima o korisnicima grantova, osnovu za dodjelu i odobrenom iznosu.

Pravobranilaštvo će biti u mogućnosti zahtijevati naknadu štete u slučajevima u kojima državni službenici i/ili treća lica prouzrokuju štetu po budžet Distrikta.

S ciljem efikasne borbe protiv korupcije, mita i nepotizma, izmijeniti će se i dopuniti zakoni Distrikta.

U borbi protiv organizovanog kriminala promovirati će se saradnja na nivou Bosne i Hercegovine i njenih entiteta, kao i regionalna saradnja i poštivanje priznatih međunarodnih standarda.

IX. JAVNA IMOVINA

Distrikt će izvršiti reorganizaciju, odnosno transformaciju Kancelarije za upravljanje javnom imovinom jer se dosadašnji način upravljanja imovinom Distrikta pokazao prilično neefikasan, što je u izvjesnoj mjeri imalo i negativan uticaj na razvoj Distrikta.

Kancelarija za upravljanje javnom imovinom će zadržati jedinstven registar imovine Distrikta nezavisno od toga u čijem je posjedu (Vlade ili javnih preduzeća i fondova). Registar bi vodio imovinu ukoliko Distrikt učestvuje u projekte s privatnim partnerima, bilo po Zakonu o koncesijama ili Zakonu o javno-privatnom partnerstvu. Odgovornost za upravljanje i raspolaganje imovinom se treba vratiti nadležnim resornim odjeljenjima Vlade.

Potrebno je da gradonačelnik i Vlada donesu odgovarajuću strategiju upravljanja javnom imovinom radi što racionalnijeg i efikasnijeg korištenja imovine Distrikta koja će biti u funkciji razvoja privrede i povećanja produktivnog zapošljavanja.

X. INFRASTRUKTURA

Infrastrukturalna oblast se pokazala kao jedna od onih gdje se u proteklom periodu možda i najviše uradilo, ali gdje su građani u javnim raspravama o prijedlogu budžeta iskazali i najveće potrebe. Najveći problemi se javljaju na polju vodosnabdijevanja, putne i kanalizacione mreže. Pored toga, poplave i loše stanje deponije vrstog otpada predstavljaju veliki problem Distrikta.

Vlasti Distrikta će preduzeti sve mjere i radnje koje će omogućiti ulaganje u krupne kapitalne projekte za koje su značajna finansijska sredstva osigurana ili će se nastojati obezbijediti iz različitih izvora finansiranja, a prvenstveno se to odnosi na:

- izgradnju vodovodnog sistema kojim će se voda dovesti u svako naseljeno mjesto, uz izgradnju transportnog cjevovoda Plazulje–Potočari i zamjenu dotrajalog glavnog transportnog cjevovoda kojim se vodom snabdijeva grad Brčko, te rekonstrukciju postojećih vodovodne mreže,
- kapitalne investicije u zdravstvenom sektoru,
- izgradnju putne infrastrukture koja će omogućiti uvezanost svih naseljenih mjesta, kao i rekonstrukcija postojećih putne mreže,

- izgradnju obilaznice oko Distrikta,
- rješavanje pitanja odvodnje i upravljanja otpadnim vodama,
- rješavanje pitanja upravljanja vrstnim otpadom, kao i organskim otpadom,
- planiranje dovođenja plina na teritoriju Distrikta,
- završetak izgradnje zgrade policije,
- izgradnja gradskog stadiona,
- izgradnja multifunkcionalne dvorane,
- rješavanje pitanja upravljanja javnom imovinom (u prvom planu: upravljanje poslovnim prostorima, igralištima i sportskim terenima, objektima od kulturno-istorijskog značaja), kao i rješavanje pitanja javnih parkinga i garaža,
- Ficcibajer treba uiniti rekreativnim centrom sa zabavnim i sportsko-rekreativnim sadržajem koji će biti primjereni za ovu lokaciju.

Podsticanje razvoja infrastrukture kroz realizaciju krupnih infrastrukturnih projekata je važno za ukupan razvoj Distrikta, pri čemu treba koristiti vlastita finansijska sredstva, ali i sredstva putem donacija, povoljnih kredita, koncesija i javno-privatnog partnerstva.

Infrastrukturni projekti koji se već nalaze u budžetu nastojat će se u potpunosti realizovati, pri čemu je potrebno da se javna administracija organizuje na način kojim će se izbjeći i blokiranje odobrenih budžetskih sredstava za kapitalne potrebe.

XI. URBANIZAM I STAMBENA PITANJA

Dovršetak urbanističkog plana Distrikta prema zonama aktivnog razvoja i izgradnja regulacionih planova za značajne prostorne cjeline su jedan od prioriteta u ovoj oblasti. Razvoj informacionog sistema za teritorijalno planiranje i upravljanje zemljištem (Geografski informacioni sistem, GIS) je također nužna potreba, kako bi se regulisanjem ove oblasti uveli tržišni odnosi u sistemu korištenja građevinskog zemljišta.

Neophodno je stvoriti mogućnosti za stimulisanje jeftine gradnje stambenih jedinica za boravku populaciju, porodice poginulih i invalide. Također, potrebno je stvoriti pretpostavke da se u novim prostornim planovima planira prostor za gradnju stanova za tržište, imajući u vidu povećane potrebe.

Proces obnove devastiranih kuća i stanova u prethodnom periodu treba da se nastavi.

Gradonačelnik i Vlada trebaju da, u svojim odlukama koje predlažu Skupštini, vode računa o stimulativnim mjerama za stambenu gradnju.

O svim preduzetim mjerama u ovoj oblasti, gradonačelnik i Vlada su dužni redovno izvještavati Skupštinu.

XII. OBRAZOVANJE

Distrikt će osigurati najviše standarde u obrazovanju, a s ciljem podizanja općeg nivoa obrazovanja i pristupa svim nivoima obrazovanja bez bilo kog oblika diskriminacije. Jedan od prioriteta u oblasti obrazovanja je usklađivanje raspoloživih ljudskih potencijala sa stvarnom potražnjom tržišta radne snage i povezanost institucija na tom zadatku, posebno sistema obrazovanja i specijalizovanih ustanova za zapošljavanje. Također, potrebno je preduzeti aktivnosti u pravcu unapređenja strukture obrazovanja i nivoa potrebnih znanja.

U skladu s reformskim koracima i prelaskom na devetogodišnje osnovno obrazovanje, potrebno je obezbijediti kadrovske, materijalne i druge pretpostavke za nesmetano provo enje ovog procesa.

U skladu s ve utvr enom politikom u oblasti srednjeg i osnovnog obrazovanja, potrebno je nastaviti aktivnosti na daljnjem kadrovskom i materijalnom ja anju institucija. Budžetom je neophodno obezbijediti sredstva za materijalno-tehni ko opremanje postoje ih škola, te izgradnju novih škola i sportskih terena.

Potrebno je sagledati usaglašavanje nastavnog plana i programa srednjoškolskog obrazovanja sa zahtjevima vremena i sticanja dovoljnog prakti nog znanja koje se može primijeniti na radnom mjestu, što je uslovljeno modernizacijom obrazovnog sistema.

S ciljem dostizanja pedagoških standarda za sve škole Distrikta Vlade e preduzeti sve potrebne aktivnosti pri planiranju i izradi budžeta Distrikta.

Po pitanju visokog obrazovanja, osnovna strategija Distrikta je da ima visokoškolske ustanove na svom prostoru. Javne i privatne visokoškolske ustanove moraju imati jednake mogu nosti za stvaranje visoko obrazovanih stru njaka, ali i moraju poslovati prema zahtjevima standarda i kvaliteta obrazovanja. Distrikt e uspostaviti adekvatan monitoring kvaliteta djelovanja i obrazovanja koje provode visokoškolske ustanove.

XIII. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Zdravstveni sistem Distrikta je svakako jedan od najvažnijih segmenata društvenog života i zbog toga je zdravlje stanovništva najviši prioritet Distrikta. Razvoj sistema zdravstva, kroz sve niveoe zdravstvene zaštite kao i primjenu programa prevencije, lije enja i rehabilitacije, usmjeren je na primarnu zdravstvenu zaštitu zasnovanu na principima porodi ne medicine. Porodi na medicina sa preventivnim programima, ranim dijagnostikovanjem bolesti, uspostavljanje centra za urgentnu medicinu, mrežom stanica hitne pomo i na cijeloj teritoriji Distrikta, poboljšanje kvaliteta zdravstvenih usluga, izgradnja informacionog sistema zdravstva, razvoj zdravstvenog menadžmenta, poštivanje ekonomskih zakonitosti funkcionisanja institucija zdravstva, edukacija medicinskog osoblja i decentralizacija sistema zdravstva uklju ivanjem privatnih praksi i poliklinika su pravci ka unapre enju zdravstvene zaštite.

Da bi sistem zdravstvene zaštite bio efikasan i kvalitetan neophodno je formirati javnu zdravstvenu ustanovu i osigurati dovoljan nivo finansijskih sredstava za funkcionisanje i razvoj zdravstva. Skupština e, preko Vlade, preduzeti sve potrebne mjere da Distrikt preraste u regionalni zdravstveni centar. Da bi se to postiglo, potrebno je materijalno i kadrovski osnažiti javnu zdravstvenu ustanovu.

Kvalitet pružanja zdravstvenih usluga mogu e je poboljšati kroz sistemsko ulaganje u kadrove, modernizaciju i opremanje zdravstvene ustanove. Adekvatan prostor, savremena medicinska oprema, stru no medicinsko osoblje i bolja organizacija dovest e do poboljšanja nivoa zdravstvene zaštite.

S ciljem kvalitetnijeg snabdijevanja lijekovima sa esencijalne liste lijekova gra ana Distrikta Vlada e razmotriti potrebu ustanovljavanja javne apoteke.

U skladu s finansijskim interesima Distrikta potrebno je ispoštovati pravo na odabir mjesta lije enja, te jasno definisati postupke korištenja zdravstvene zaštite van podru ja zavoda zdravstvenog osiguranja kome osiguranik pripada.

Potrebno je podržavati programe preventivne zdravstvene zaštite kao i zdravstvenog prosvjeda stanovništva. Pored toga, potrebno je unaprijediti regulativu u oblasti zdravstvene zaštite donošenjem svih podzakonskih akata koji proizilaze iz Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Također, potrebno je informisati Skupštinu o određenim pokazateljima iz oblasti zdravstvene zaštite kao što su: zdravstveno stanje stanovništva, stope nataliteta i mortaliteta, tendencije rasta hroničnih masovnih nezaraznih oboljenja, preventivnog djelovanja i sagledavanja mogući nastojanja njihovog suzbijanja i dr.

Uspostavljanje efikasnog i lako dostupnog sistema zdravstvene zaštite građanima je prioritet vlasti Distrikta.

XIV. SOCIJALNA ZAŠTITA

Socijalna zaštita i socijalni razvoj su usko vezani za opremljenost javnih službi u području socijalnih, zdravstvenih, obrazovnih, kulturnih i sportskih usluga i aktivnosti. Ekonomska situacija, odnosno mogućnost rada i zapošljavanja jedna je od ključnih činjenica socijalnog položaja. Niska zaposlenost doprinosi teškom socijalnom stanju i ugroženosti stanovništva.

Obaveza Vlade treba da bude izrada cjelovitog socijalnog programa s fokusiranjem u prvi plan porodica u kojima nije ni jedan član zaposlen, zatim boračkih porodica, porodica poginulih i invalida, kao i penzionera čiji položaj je sigurno najteži s obzirom na veoma mala primanja po osnovu penzija. Stoga će Vlada i Skupština tražiti načine i mogućnosti poboljšanja materijalnog statusa ovih kategorija stanovništva.

Distrikt će kroz primjenu sistema socijalne zaštite omogućiti jednak pristup i efikasnu podršku svim socijalno osjetljivim licima.

U budžetu je neophodno planirati sredstva za davanje ovim kategorijama, a u skladu s postojećom zakonskom regulativom. Socijalno ugroženim kategorijama stanovništva treba da se obezbijede odgovarajuće subvencije i pomoći.

Nadležne institucije Distrikta treba da provode punu kontrolu u oblasti socijalne zaštite kako bi se spriječila zloupotreba koje bi išle na štetu socijalno ugroženih. Sve isplate socijalnih davanja sa imenima korisnika, adresom, osnovom isplate i iznosima objavit će se na web-stranici Vlade da bi se olakšalo provođenje kontrole i obezbijedila transparentnost procesa.

XV. POLICIJA

Obaveza Skupštine i Vlade je da preduzmu sve mjere i radnje da Policija Distrikta bude materijalno i kadrovski opremljena kako bi mogla odgovoriti savremenim izazovima osiguranja sigurnosti stanovnika Distrikta i materijalnih sredstava.

Potrebno je pojačati koordinaciju rada između Policije Distrikta i Ministarstva bezbjednosti BiH, kao i državnih bezbjednosnih agencija, te nadležnih entitetskih i kantonalnih ministarstava, naročito na suzbijanju organizovanog kriminala (posebno trgovine drogom, ljudima, ukradenim automobilima i privrednim kriminalom).

Poseban akcent u svom djelovanju Policija treba staviti i na učestvovanje u realizaciji projekata prevencije kroz medijske kampanje u oblasti kriminaliteta i bezbjednosti saobraćaja, kao i korištenja opojnih droga, naročito među maloljetnicima i omladinom. Policija treba aktivno djelovati u sprečavanju i suzbijanju terorizma i njegovom finansiranju.

Potrebno je pojačati saradnju Policije s Tužilaštvom, naročito kod teških oblika kriminala, uključujući i privredni kriminal.

O svim aktivnostima, u skladu sa Zakonom o Policiji Distrikta, šef Policije će redovno obavještavati skupštinsku Komisiju za javnu bezbjednost i nadzor nad radom Policije, kao i Skupštinu.

XVI. JAVNA BEZBJEDNOST

Vlada će nastaviti organizovanje javne bezbjednosti stvarajući jedinstveni centar praćenja nesreća i brzog djelovanja. Plan i dinamika deminiranja prostora Distrikta će biti usvojen. Razmotrit će se mogućnost po etka izgradnje vatrogasnog doma na lokaciji s koje će vatrogasci moći i brže reagovati, kao i mogućnost organizovanja dobrovoljnih vatrogasnih društava.

U skladu s mogućnostima i potrebama neophodno je obezbjeđivati nove tehnologije i opremu za potrebe službi osmatranja i obavještavanja, civilne zaštite i zaštite od požara, kako bi se moguće štetne posljedice svela na najmanju mjeru.

Intenziviranje inspekcijskog nadzora kod provođenja zakona i drugih propisa Distrikta s ciljem eliminisanja nezakonitosti treba da bude jedan od prioriteta nadležnog odjeljenja Vlade.

XVII. PRAVOSUĐE I SLUŽBA PRAVNE POMOĆI

Skupština i Vlada će obezbijediti materijalne i druge pretpostavke za normalno funkcionisanje pravosudnih institucija Distrikta. Potrebno je uspostaviti punu saradnju institucija pravosuđa Distrikta i odgovarajućih državnih institucija (Sud i Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, SIPA, OSA) u slučajevima procesuiranja ratnih zločina.

Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala mora da bude jedan od prioriteta pravosudnog sistema Distrikta s ciljem povećanja povjerenja građana u pravosudne i ostale institucije vlasti. Na ovom polju neophodna je tijesna saradnja pravosudnih institucija i Policije Distrikta. Institucije Distrikta će kroz međusobnu saradnju s pravosudnim institucijama pridavati posebnu važnost jačanju vladavine zakona, dosljednom provođenju zakona i izvršavanju sudskih presuda.

Nezavisnost pravosuđa Distrikta i njegova finansijska autonomija u okviru budžeta će se garantovati. Distrikt je opredijeljen jačanju nezavisnosti sudstva i unapređenju njegove efikasnosti i kapaciteta. Skupština i Vlada će saradivati s institucijama pravosuđa Distrikta u pogledu poboljšanja zakonskih i drugih rješenja u vezi s otklanjanjem problema iz oblasti njihovog djelovanja.

Javnost treba da bude upoznata, u skladu s pozitivnim zakonskim propisima, o pojavnim oblicima kriminaliteta i stepenu rješavanja tih djela.

XVIII. REVIZIJA

Kancelarija za reviziju javne uprave i institucija u Distriktu će intenzivirati svoj rad na revidiranju svih odjeljenja Vlade i institucija Distrikta s ciljem praćenja zakonitog rada istih. Skupština će osigurati sve neophodne finansijske i druge uslove da revizija radi po zakonu i

revizorskim standardima, bez uticaja politike. Potrebno je preduzimati daljnje mjere na razvijanju i ja anju finansijske discipline i kontrole u javnom sektoru, kao i nezavisnost revizije u skladu s me unarodnim standardima i najboljom praksom kontrole i revizije.

Kancelarija za reviziju javne uprave i institucija u Distriktu e obezbijediti da revizori u svom radu budu nezavisni od politiki h uticaja, da poštuju osnovne principe revizije i etiki kodeks za revizore u javnom sektoru, pri emu moraju sprije iti neovlašteno iznošenje povjerljivih informacija pojedincu, grupama ili javnosti.

Revizija e intenzivirati svoju saradnju s Tužilaštvom Distrikta s ciljem procesuiranja utvr enih nezakonitosti u radu revidiranih subjekata.

Skupština e po etkom 2014. godine pokrenuti postupak profesionalnog ocjenjivanja rada Kancelarije za reviziju javne uprave i institucija Distrikta.

XIX. ZAŠTITA OKOLIŠA

U oblasti zaštite okoliša, Vlada i Skupština e zna ajnu pažnju posvetiti rješavanju pitanja upravljanja otpadom primjenom savremenih na ina i istih tehnologija u procesu odlaganja i tretmana otpadnih materija, kao i adekvatno upravljanje otpadnim vodama.

Stimulisanje upotrebe istih tehnologija, rekultivacija zemljišta, smanjenje nivoa zaga enosti vazduha, zaštita od buke, kvalitetno upravljanje vodnim i šumskim resursima, održavanje gradskih zelenih površina su pravci djelovanja koji u budu em periodu trebaju dati dobre rezultate u pogledu zaštite okoliša.

Edukacija gra ana o važnosti zaštite okoliša i gra enje ekološke svijesti trebaju biti sastavni dio programa o uvanja životne sredine.

Vlada e osmisлити adekvatne politike i druge mjere koje e osigurati da pitanje zaštite životne sredine bude povezano s politikama i zahtjevima ekonomskog i društvenog razvoja.

Inspektorat Distrikta i nadležno odjeljenje Vlade e preduzeti sve raspoložive mjere iz djelokruga svoje nadležnosti radi provo enja Zakona o zaštiti, vode, vazduha, prirode i životne sredine u svim oblastima.

XX. SPORT I KULTURA

Skupština e nastojati da se u budžetu zna ajnije izdvoje sredstva za afirmaciju sporta. Neophodno je da se obezbijede sredstva za rad sportskih društava s prostora Distrikta, te pomo u organizovanju regionalnih, državnih i me unarodnih sportskih manifestacija.

Pored toga, neophodno je obezbijediti odre ena sredstva za izgradnju i rekonstrukciju sportskih terena i izgradnju sportsko-rekreativnog centra.

Opredijeljenost Distrikta je da se uporedo razvijaju profesionalni i amaterski sport kroz omogu avanje svim sportskim klubovima da funkcionišu. Tako er, potrebno je preduzeti aktivnosti na omasovljenju sporta kroz organizaciju školske lige i uklju enje djece osnovnih i srednjih škola.

Nadležna skupštinska komisija u saradnji s drugim kolektivima treba da radi na afirmaciji sporta preko organizovanja takmi arskih liga i razvijanju takmi arskog duha kroz u estvovanje u organizaciji me uškolskih takmi enja, kako na nivou Distrikta tako i na širem nivou.

Distrikt je opredijeljen da uva kulturu, obi aje i tradicije sva tri naroda i ostalih gra ana Distrikta. U prvom planu potrebno je osmišljavati projekte i programe u saradnji s nacionalnim kulturnim društvima. Kulturne manifestacije koje su tradicija u Distriktu treba podržavati i

usavršavati, kao i stvarati uslove za produkciju kulturnog stvaralaštva, ali i stvoriti uslove za otvaranje pozorišta.

Kulturno-istorijsko naslijeđe Distrikta treba sistemski uvažavati od propadanja i uništavanja, te ga planski stavljati u funkciju i turisti ku ponudu. Podsticati se međusobno razumijevanje, kulturna raznolikost i zaštita različitosti kulturnog izražavanja.

XXI. BORA I KVALITETA ŽIVOTA

Distrikt će nastaviti s proaktivnom politikom prema bora i kvaliteti života radi poboljšanja uslova života i rada njenih članova.

Vlada i Skupština će obezbijediti sredstva za rad udruženja proisteklih iz minulog rata, kao i udruženja u esnika NOR-a, koja se bave statusnim pitanjima boraca, invalida rata i porodica poginulih. Rješavanje stambenog pitanja putem dodjele grantova i povoljnih kredita ovoj kategoriji stanovništva treba da bude prioritet Vlade u oblasti stambene politike.

Iznaženje moguće poboljšanje položaja bora i kvaliteta života putem donošenja novih, kao i izmjene i dopune postojećih zakonskih rješenja trebaju biti u fokusu aktivnosti Vlade i Skupštine.

XXII. MJESNE ZAJEDNICE

Iskazane potrebe stanovništva i rukovodstva mjesnih zajednica za veću materijalnu podršku od strane Vlade su posljedica dosadašnjeg, u određenoj mjeri, zapostavljanja mjesnih zajednica kao najmanjih teritorijalnih cjelina.

Posebna uloga mjesnih zajednica treba da bude kod sagledavanja potreba lokalnog stanovništva za pružanjem javnih i komunalnih usluga.

U saradnji s Vladom, Skupština će insistirati na dosljednoj primjeni donesenog Zakona o mjesnim zajednicama. Preko Pododjeljenja za podršku mjesnim zajednicama potrebno je informisati Skupštinu o implementaciji Zakona o mjesnim zajednicama. Uporedo je potrebno izvršiti analizu efikasnosti postojećeg zakonskog rješenja, te ukoliko se ukaže potreba za njegovim poboljšanjima u određenim segmentima, Vlada i Skupština će iste sprovesti.

XXIII. SARADNJA S VJERSKIM ZAJEDNICAMA

Distrikt će nastaviti dobru saradnju s vjerskim zajednicama. Neophodno je nastaviti s materijalnom podrškom svim vjerskim zajednicama kod pomoći u njihovom djelovanju, kao i kod obnove vjerskih objekata. Vlada i Skupština će u saradnji s vjerskim zajednicama dogovarati pomoć u izgradnji vjerske infrastrukture koja će voditi općem zadovoljenju vjerskih potreba svih stanovnika Distrikta.

Skupštinska Komisija za obrazovanje, sport, kulturu i saradnju s vjerskim zajednicama treba da sagleda sve dosadašnje rezultate iz ove oblasti i da predloži Vladi konkretne mjere.

Vjerske zajednice se trebaju aktivno uključiti u borbu protiv narkomanije, alkoholizma i drugih delikventnih pojava zajedno s ostalim institucijama Distrikta.

XXIV. SARADNJA SA ZAJEDNI KIM ORGANIMA I ENTITETIMA BiH

Osnovna orijentacija Vlade i Skupštine u narednom periodu, kroz reforme koje se provode, je da obezbijede mjesto Distriktu koje mu shodno Konacnoj arbitražnoj odluci pripada.

Neophodno je obezbijediti adekvatno predstavljanje i zastupanje Distrikta u zajednicim institucijama Bosne i Hercegovine, kao i uspostavljanje adekvatnih mehanizama tih odnosa radi zaštite interesa Distrikta.

Vlada i Skupština e intenzivirati saradnju s entitetima po pitanju razvoja ovog prostora, uspostaviti skladne odnose uz me usobno uvažavanje, informisanje i transparentan rad, te definisati i sprovesti mnogobrojne me usobne sporazume. Distrikt je opredijeljen da gradi odnose na principima dijaloga i obostranih interesa. S entitetskim vladama kroz dogovor i saradnju treba rješavati sva otvorena pitanja, te zajednicim djelovati radi rješavanja krupnih infrastrukturnih projekata koji su od interesa za Distrikt. Saradnja se treba odvijati na nivou vlada i skupština, a ukoliko se ukaže potreba i na nekom drugom nivou.

Distrikt e nastojati uspostaviti i održavati saradnju na najširoj mogu oj osnovi s državnim institucijama i institucijama entiteta kako bi se na efikasan na in rješavala sva otvorena pitanja i realizovali procesi i projekti koji su od zna aja za ja anje, rast i razvoj Distrikta.

XXV. SARADNJA SA EU I DRUGIM ME UNARODNIM INSTITUCIJAMA I ORGANIZACIJAMA

Distrikt, kao dio Bosne i Hercegovine, e preduzeti sve mjere i aktivnosti da se obaveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju potpisanog izme u Evropskih zajednica i njihovih država lanica, te Bosne i Hercegovine, kao i sve druge preuzete me unarodne obaveze u potpunosti realizuju.

Gradona elnik i Vlada e organizovati sve poslove i aktivnosti iz nadležnosti evropskih integracija, što se posebno odnosi na pripreme zakonskih rješenja radi uskla ivanja postoje eg i budu eg zakonodavstva Distrikta s pravnom tekovinom EU, kao i njegovog efikasnog provo enja. Tako er, važnu ulogu Vlada i Skupština e imati u oblasti pripreme i nadzora nad implementacijom projekata koji se finansiraju iz EU fondova, ali i drugih me unarodnih finansijskih institucija. Vlada treba biti sposobna odgovoriti na sve zahtjeve Bosne i Hercegovine u oblasti evropskih integracija i saradnje sa EU.

Skupština e zakonodavstvo koje se odnosi na uskla ivanje sa EU direktivama usvajati po posebnoj proceduri koja e biti razra ena u Poslovniku o radu Skupštine.

Saradnja institucija Distrikta s drugim me unarodnim institucijama i organizacijama, kao i regionalna saradnja, mora biti proaktivna i intenzivna kako bi se institucije i Distrikt razvijali, a njegova pozicija institucionalno u vrstila i ekonomski oja ala.

XXVI. MEDIJI I INFORMISANJE

Potrebno je utvrditi stanje u ovoj oblasti, kako bi se provela skupštinska rasprava, utvrdio prijedlog mjera i pokrenula inicijativa za donošenje Zakona o informisanju.

Tek sa zakonskim pretpostavkama mogu e je i i dalje u procesu razvoja i unapre enja sistema informisanja u cjelini u Distriktu.

XXVII. LJUDSKA PRAVA

Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda utvrđeno je da se mora osigurati najviši stepen međusobno priznatih ljudskih prava i sloboda. Shodno tome, Skupština, Vlada i ostale institucije Distrikta moraju obezbijediti najviši stepen poštivanja demokratskih principa i zaštite ljudskih prava i sloboda.

Skupština će redovno nadzirati stanje u oblasti ljudskih prava, te pratiti izvještaje Policije i drugih institucija Distrikta, kako bi se moglo pravovremeno reagovati i kako bi bila sankcionisana svaka diskriminacija po pitanju spola, rase, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili bilo kog drugog porijekla.

Nepoštivanje odredbi u vezi s ravnopravnom upotrebom službenih jezika i pisama, kao i kršenje drugih ljudskih prava i sloboda za posljedicu treba imati pokretanje odgovornosti.

Potrebno je utvrditi programe edukacije u školama i drugim obrazovnim institucijama, širiti principe tolerancije, vladavine prava i demokratije kako ljudska prava ne bi bila ugrožena.

Distrikt će osigurati ostvarivanje prava nacionalnih manjina kroz dosljedno provođenje Zakona o zaštiti prava nacionalnih manjina, pri tom uvažavajući i odredbe Okvirne konvencije za zaštitu prava nacionalnih manjina.

XXVIII. RAD I RADNO-PRAVNI ODNOSI

Vlada i Skupština trebaju preduzeti mjere na dodjeli nadležnosti za rad i radne odnose. S ciljem ubrzanog procesa zapošljavanja Vlada će uspostaviti programe aktivne politike zapošljavanja, suzbijati rad na crno, te intenzivno preduzimati mjere na eliminisanju rada na crno i siive ekonomije. Zavod za zapošljavanje treba staviti u punu funkciju razvoja tržišta rada. Osiguranje radno-pravnog statusa zaposlenih, zaštita prava radnika i omogućevanje njihovog sindikalnog organizovanja treba biti u procesu aktivnosti Vlade. Vlada će sa svoje strane stvoriti sve pretpostavke da općinski kolektivni ugovor bude zaključen u što kraćem roku.

Socijalno-ekonomski savjet treba staviti u funkciju u punom kapacitetu.

XXIX. TURIZAM

Turizam kao privredna grana u Distriktu nije u potpunosti iskorišten. Veliki potencijali leže u rijeci Savi, gradu sa svojim znamenitostima, vjerskom i seoskom turizmu, lovu i planinarstvu. Organizovanje turističke djelatnosti u Distriktu je potrebno podići na viši nivo, uz kreiranje trajne turističke ponude i poboljšanje turističkih kapaciteta.

Aktivnosti u oblasti turizma trebaju biti više usmjerene na pružanje i razmjenu informacija o turističkim mogućnostima Distrikta, postavljanju turističkih oznaka, kreiranje adekvatne turističke ponude i turističkih potencijala.

XXX. OMLADINA I NEVLADINE ORGANIZACIJE

Vlada i Skupština e se zalagati za bolji društveni i ekonomski položaj mladih u Distriktu, kao jedno od klju nih pitanja koje traži kontinuiran i vrlo uporan rad u svim oblastima organizovanja i djelovanja mladih ljudi.

Neophodno je formirati komisiju za odnose s mladim i nevladinim organizacijama, koja e pomagati u rješavanju njihovih problema iz razli itih oblasti, egzistencijalnih pitanja, finansiranja omladinskih organizacija, studentskih udruženja, kulturno-umjetni kih društava, te pomo i u realizaciji njihovih projekata.

Preko nadležne skupštinske komisije potrebno je pokrenuti inicijativu za donošenje strategije o mladima kao podloge za donošenje zakona o mladima i zakona o nevladinim organizacijama, te drugih zakonskih akata, kako bi se riješila njihova statusna pitanja.

Jedan od prioriternih ciljeva je stvaranje mogu nosti zapošljavanja mladih ljudi.

Neophodno je zalagati se za kreditiranje i stipendiranje u enika i studenata, kao i odra ivanje pripravnog staža.

XXXI. ZAŠTITA POTROŠA A

Vlada i Skupština e preduzimati adekvatne mjere s ciljem zaštite potroša a u Distriktu. Funkcionisanje tržišne ekonomije, nadzor nad tržištem i potpuno provo enje zakona u toj oblasti e doprinijeti efikasnoj zaštiti potroša a.

Vlada e podsticati politiku aktivne zaštite potroša a, ve u informisanost, kao i efikasnu pravnu zaštitu potroša a radi poboljšanja kvaliteta potroša ke robe i održavanja odgovaraju ih sigurnosnih standarda.

Broj: 01-02-110/13-1

Br ko, 5. 6. 2013. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BR KO DISTRIKTA BiH

or a Koji